

УТВЪРЖДАВАМ:

(подпис и кръгъл печат)

Веска Чернева Вълканова - Данева

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
УЧЕБНА 2017/2018 ГОДИНА

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 21 / 08.09.2017 г.) и е утвърдена със заповед № 544 / 08.09.2017 г. на директора на училището.

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Варна (2016 – 2020 г.) съобразно спецификата и конкретните условия в Средно училище "Св. св. Кирил и Методий".

ПРОГРАМАТА е съобразена и с Решение № 373/ 05.07.2017г. на МС за създаване на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в предучилищна и училищна възраст.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През уч. 2017/2018 година в Средно училище "Св. св. Кирил и Методий" в дневна форма се обучават 521 ученици. В училището няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

✓ **преждевременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;

✓ **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

№	Учебна година	Общ брой извинени отсъствия	Общ брой неизвинени отсъствия
1.	2014/2015	43862	5897
2.	2015/2016	44195	11049
3.	2016/2017	32892	6494

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:

- ✓ здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
- ✓ семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- ✓ за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.

2. Най-много отсъствия имат ученици в гимназиален етап, неподлежащи на задължително обучение в 10 клас.

3. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:

- ✓ Нежелание на ученика да учи

По-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.

- ✓ Липса на родителски контрол

Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци или са сами. Не на последно място е и обстоятелството, че ученици от гимназиален етап са от други населени места, живеят на квартира, което на практика означава, че спрямо тях не се упражнява системен родителски контрол.

- ✓ Наличие на социални фактори

Част от учениците работят, за да си осигуряват средства.

- ✓ Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище

Училището не разполага с обратна информация колко реално са родителите със спрени помощи за деца, въпреки коректно ежесмесечно подаваните справки в Дирекция „Социално подпомагане“.

✓ Неефективни и предимно административни санкции на ученици

Наложените санкции са неефективни поради административния им характер. От общинската администрация няма обратна връзка за санкционирането на родители, чиито деца са в задължителна училищна възраст и не посещават редовно училище, по предвидения нормативен ред. Поради „криворазбрана“ загриженост безпроблемно се осигуряват медицински документи за извиняване на отсъствия и то със съдействието на родители и/или медицински работници, което обезсмисля полагащите от училището усилия за намаляване на отсъствията. В края на настоящата учебна година се констатира, че в сравнение с предходните учебни години общият брой на извинените и неизвинените отсъствия и средният брой отсъствия на един ученик са значително намалели, което доказва ефикасността на системните и целенасочени действия и предприети мерки от страна на училището при изпълнението на училищната програма за намаляване на отсъствията от училище:

№	Учебна година	Брой на учениците в началото на учебната година	Общ брой извинени отсъствия	Среден брой извинени отсъствия на 1 ученик	Общ брой неизвинени отсъствия	Среден брой неизвинени отсъствия на един ученик
1.	2014/2015	539	43862	81	5897	11
2.	2015/2016	560	44195	79	11049	20
3.	2016/2017	551	32892	60	6494	11

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането: В Средно училище "Св. св. Кирил и Методий" се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на категория ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

Както през първия срок, така и през втория срок обект на специално внимание бяха и учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допусkali повече от 5 неизвинени отсъствия (60 ученици), както и такива с подобни проблеми през настоящата година. Въпреки съдействието от страна на институции (като отделите за „Закрила на детето“ към Дирекции „Социално подпомагане“ – Девня и МКБППМН – Белослав) спрямо някои ученици бе постигнат успех с променлив характер.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

◆ Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

✓ Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.

✓ Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия на 47 ученици, както следва:

- 40 – забележка;
- 1 – преместване в друга паралелка;
- 6 – предупреждение за преместване в друго училище;
- 4 – отпаднали поради непосещаване повече от 2 месеца .

✓ Изпратени писма до дирекция „Социално подпомагане“ по чл. 17, ал. 4 от ППЗСПД – **266 писма**.

✓ Търсене на съдействие от кметове по места за установяване на контакт с родителите по местоживеене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученика – **0 писма**.

✓ Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – 10 проверки.

◆ Възпитателни мерки за превенция на отпадането.

◆ Работа с учениците

✓ Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.

✓ Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.

✓ Включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, забавни музикални междучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „връстници обучават връстници“ и др.

✓ Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.

✓ Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.

✓ Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, от училищната празнична програма;

✓ Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

◆ Работа с родителите

✓ Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.

✓ Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.

✓ Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

◆ Работа с педагогически специалисти и непедagogически персонал

✓ Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (Графиците за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, Правила за водене на дневник на паралелка V – XII клас, образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация и др.). В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2017/2018 година може да се направят следните изводи:

✓ Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия е значително по-малък в сравнение с предходните години.

✓ Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:

✓ брой отсъствия в края на срока/учебната година;

✓ брой санкционирани ученици за отсъствия;

✓ брой ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия;

✓ брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия

2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.

3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.

4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.

2. Целеви средства за осигуряване на:

✓ учебници на учениците от V – VII клас;

✓ безплатен транспорт за пътуващите ученици до завършване на средно образование;

✓ стипендии – ученици след завършване на основно образование

3. От НП на МОН.

4. Проекти.

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

№	Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1.	Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Комисия, определена от директора	8.09.2017 г.
2.	Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област	Директор	08.09.2017 г.
3.	Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование и в съответствие с Решение № 373/05.07.2017г. на МС за създаване на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в предучилищна и училищна възраст	Зам. -директор – Н. Симеонов	30.09.2017 г. и при необходимост при конкретни случаи
4.	Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи;	Учители и КР	Текущ, според планираните дейности в годишните тематични

	<ul style="list-style-type: none"> - съвместни дейности – по паралелки и в изпълнение на проекта „Твоят час“; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца. 		<p>разпределения</p> <p>Родителските срещи – превантивни, за преодоляване на назряващ проблем</p>
5.	Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	КР	При изготвяне на плана за ЧК до 15.09.2018 г.
6.	<p>Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - по проекта „Твоят час“; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори. 	Педагогически съветник, ръководители на групи по проект „Твоят час“, учители в модулното обучение по ФВ и спорт, КР и учители в ЦДО	Текущ, според планираните дейности в годишните тематични разпределения
7.	<p>Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; - недопускане на прояви на агресия и тормоз. 	КР, учители в ЦДО и педагогически съветник	Текущ, според планираните дейности
8.	Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Педагогически съветник, ученически съвет	Планиране на дейностите до 10.10.2017 г. и изпълнение според текущите срокове
9	Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната	Директор	30.09.2017 г.

документация		

2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ

№	Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1.	Повишаване на уменията на педагогическите специалисти: - за работа с ученици с различни обучителни затруднения; - за успешно взаимодействие между училището и семейството.	2 академични часа – председатели на МО	В плана на МО до 30.09.2017 г.
2.	Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на средно образование.	Директор, учители ЦДО	15.09.2017 г.
3.	Изплащане на стипендии при условията и по реда на ПМС № 33 от 15.02.2013 г. за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.	КР, счетоводител	М. октомври 2017 г., м. 2.2018 г. до 10-то число
4.	Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	КР, КР на ученици в самостоятелна форма	Перманентен
5.	Ежемесечно подаване на информация в РУО и Д „СП“ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	КР, зам. -директор Теодора Аргирова	До 2-ро или 3-то число на всеки месец с учебни занятия при използване на вътрешната училищна мрежа
6.	Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	зам. -директор Теодора Аргирова	До 5-то число на всеки месец с учебни занятия при използване на вътрешната училищна мрежа
7.	Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст:	Зам.- директор Теодора Аргирова	При всеки случай на преместване

	<p>- отразяване на движението на учениците;</p> <p>- проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и съответните общини.</p>		
8.	<p>Съвместни дейности с Обществения съвет:</p> <p>- провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.</p>	Председател на обществения съвет	М. ноември 2017 г., м. февруари 2018
9.	Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор, зам. директори чрез дежурни учители чрез попълване на контролна карта	Ежеседмично, според плана на контролната дейност на директора и зам.-директорите
10.	Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор, зам.-директори чрез дежурни учители чрез съставяне на протокол	Според плана на контролната дейност на директора и зам.-директорите
11.	<p>Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск:</p> <p>- консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.</p>	Педагогически съветник	М. ноември 2017 г., м. февруари 2018
12.	Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	<p>Назначеният училищен екип чрез съставяне и поддържане на регистри:</p> <p>Приложение 1- Регистър на застрашените от отпадане ученици.</p> <p>Приложение 2- Регистър на отпаднали ученици.</p> <p>Приложение 3- Регистър на реинтегрирани ученици.</p>	М. октомври 2017 г. и перманентно
13.	Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: -	КР, учителите съобразно утвърдените политики и	Текущ, при възникнала необходимост

	информирани и консултирани на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	процедури по Наредбата за приобщаващото образование.	
14.	Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Учители ЦОУД, КР	Нормативната уредба предполага перманентен срок за включване в групите, както по желание на учениците, така и чрез решение на екипа за приобщаващо образование
15.	Провеждане на консултации и допълнителна лятна работа с ученици за достигане на ДООИ и ДОС	Пед.специалисти	Юни-Август 2018г.
16.	Предприемане на процедури за издаване на наказателни постановления от кмета на общината на родители/настойници, които не осигуряват редовно присъствие на децата си в училище.	Директор	30.10.2017 г.
17.	Предложения от директора на училището по инициатива на класен ръководител до дирекция „Социално подпомагане”, за предоставяне на помощ в натура на ученици съобразно идентифицираните им потребности.	Председател на УК, КР	През уч.година
18.	Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищните празници , олимпиади и извънкласни мероприятия.	Кл.ръководители Пед.съветник	През уч.година
19.	Съдействие на общинския екип за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане на ученици в задължителна училищна възраст.	Директор	През уч. година

Настоящата програма е приета на заседание на ПС, проведено на 08.09.2017 г. и е утвърдена със заповед № -544 /08.09.2017 г. на директора на училището.

Приложение 1**Регистър на застрашените от отпадане ученици**

№	Трите имена на ученика, клас	Брой отсъствия по неуважителни причини	Анализ на причините за допуснатите отсъствия	Предприети мерки/№ съобщ.

Приложение 2**Регистър на отпаднали ученици**

№	Трите имена на ученика	ЕГН	Клас	Учебна година	Отпаднал на основание чл.173, ал.2, т.2 от ЗПУО; № и дата	Заминал в чужбина, № и дата	Забележка

Приложение 3**Регистър на реинтегрирани ученици**

№	Трите имена	ЕГН	Последен завършен клас, учебна година	Записан		Забележка
				Форма на обучение	Клас, учебна година	